

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabın-hakiki-tesirsizligi - Set 1

1-) Dalalet ehlinin vekili, şirk için kâinata hangi noktayı delil gibi göstermeye çalışıyor? (11 kelime)
Varlıkların sebeplere

2-) Cevapta bu gözlemin tümünden inkârı mı yapılıyor, yoksa farklı bir yorumu mu veriliyor? (9 kelime)
Gözlem inkâr

3-) Sebeplerin kurulmasının “meşiet” ile açıklanması neyi ifade eder? (11 kelime)
Bunun tesadüf

4-) İnsanın en açık iradeli fiilleri olarak hangi üç alan zikrediliyor? (4 kelime)
Yeme,

5-) Yeme örneğinde insan ile beden içindeki süreçler arasında nasıl bir fark kuruluyor? (15 kelime)
İnsan dışta küçük

6-) Konuşma örneğinde tek bir ifadenin çoğalması neyi gösterir? (12 kelime)
İnsan fiilinden doğan

7-) İnsanın bile gerçek anlamda yaratıcı tasarrufu yoksa, bundan diğer sebepler hakkında hangi sonuç çıkarılıyor? (14 kelime)
Cansızların, hayvanların, unsurların

8-) İnsan için geçerli olan bu sınırlılık, diğer varlıklar için neden daha kuvvetli bir delil olur? (11 kelime)
Çünkü onların

9-) Padişah benzetmesinde araçlarla asıl makam arasındaki ilişki nasıl kuruluyor? (13 kelime)
Araçlar sadece hizmet

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 2

1-) Şirk iddiasını savunan taraf, sebeplerden nasıl bir sonuca ulaşmak istiyor? (9 kelime)

Sebeplerin etkili

2-) Buna karşı ilk temel cevap nedir? (9 kelime)

Sebeplerin kurulmuş

3-) Metne göre, sebeplerin bulunması ile onların “icad edici” olması arasında neden fark vardır? (8 kelime)

Çünkü beraber

4-) Yeme fiilindeki süreç niçin “hikmetli bir silsile” olarak takdim ediliyor? (15 kelime)

Çünkü çok sayıda

5-) Bedenin beslenmesi ve hücrelerin yararlanması gibi aşamalar neden önemlidir? (10 kelime)

Bunlar insanın

6-) Konuşma fiilinde insanın yaptığı şey ile sözün sonuçları arasındaki fark nedir? (13 kelime)

İnsan sesi çıkaracak

7-) “En güçlü sebep” olarak insanın acizliği, tabiat anlayışına nasıl bir cevap oluyor? (10 kelime)

Tabiatın veya

8-) Sebeplerin sadece “zarf” ve “kılıf” olması ne demektir? (11 kelime)

Onlar işin

9-) Hediye kabı ve getiren görevli benzetmesi, sebeplerin rolünü nasıl sınırlar? (12 kelime)

Onları sadece taşıyıcı

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 3

1-) Dalalet ehlinin vekilinin son itirazı hangi gözleme dayanıyor? (7 kelime)

Kâinatta

2-) Verilen cevap, bu iddiayı hangi ana prensiple karşılıyor? (11 kelime)

Sebeplerin bağlantı

3-) Sebepler arasında neden özellikle insan örnek veriliyor? (16 kelime)

Çünkü sebepler içinde en

4-) Neden insanın seçmeli fiilleri delil olarak öne çıkarılıyor? (13 kelime)

Çünkü insanın en

5-) Yeme fiilinde insanın görevi ile yaratılış sistemi arasındaki fark nasıl özetlenir? (10 kelime)

İnsan başlangıçtaki

6-) Metne göre hayal ile ihtiyar arasındaki fark bu örnekte nasıl ima ediliyor? (14 kelime)

Hayal çok geniş

7-) “İhtiyarın eli kısa” anlamındaki yaklaşım, insan özgürlüğünü tamamen yok mu sayıyor? (11 kelime)

Hayır, belli

8-) Sebeplerin nimetlere “sunucu” gibi gösterilmesi, kulluk açısından hangi edebi öğretir? (8 kelime)

Nimeti sebepten

9-) Son cümlede sebeplerin payına düşen tek alan nasıl tanımlanıyor? (13 kelime)

Onlara sadece kulluk

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 4

1-) İtiraz sahibi, sebeplerin varlığından hareketle hangi ihtimali canlı tutmak istiyor? (11 kelime)
Sebeplerin gerçek

2-) Cevabın girişinde sebeplerin bağlanmış olması nasıl anlamlandırılıyor? (10 kelime)
Bunun Allah'ın

3-) İnsan misalinin seçilmesi, delili güçlendirmek bakımından neden uygundur? (18 kelime)
Çünkü en çok irade

4-) Yeme konusunda insanın yaptığı iş ile ortaya çıkan neticeler arasında nasıl bir orantısızlık vardır? (10 kelime)
İnsanın katkısı

5-) Hücrelerin beslenmesine kadar uzanan süreç, metinde hangi gerçeği hissettiriyor? (12 kelime)
Küçük bir insan

6-) Konuşma örneğinde sözün yayılması, insanın hangi sınırını gösteriyor? (8 kelime)
İradesinin kısa,

7-) Hayalin erişmesi ile iradenin erişememesi arasında nasıl bir fark kuruluyor? (12 kelime)
Zihinde tasavvur etmek

8-) Sebeplerin "örtü" gibi gösterilmesi, Allah'ın fiilleriyle ilgili hangi inceliğe işaret eder? (13 kelime)
Görünürde bazı vasıtalar

9-) Parçanın ana hükmü, rububiyet açısından sebepler için nasıl özetlenebilir? (10 kelime)
Sebeplerin ilâhî

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 5

1-) Metindeki tartışmada, sebepler üzerinden savunulan görüşün özetı nedir? (10 kelime)
Varlıkların sebeplere

2-) Sebepler hakkında kesin olarak reddedilen husus nedir? (10 kelime)
Yaratmayı bizzat

3-) Metinde “hakikî tesir” denince ne kastediliyor? (9 kelime)
Bir şeyi

4-) İnsan neden örnekler içinde merkezî bir yere konuluyor? (14 kelime)
Çünkü en fazla

5-) Konuşma örneği, insan kudretinin sınırlılığını hangi yönüyle ortaya koyuyor? (16 kelime)
İnsan sadece sesi çıkaracak

6-) Metinde düşünme fiilinin adı geçmesine rağmen ayrıntının yeme ve konuşmaya verilmesi neyi düşündürür? (9 kelime)
Somut örneklerle

7-) Metinde tabiat ve unsurlar için neden olumsuz hüküm veriliyor? (12 kelime)
Çünkü onlar insandan

8-) Hediye örneğiyle verilmek istenen temel düşünce nedir? (18 kelime)
Hediye kabı, sargısı veya

9-) Bu parçadan çıkarılan tevhid dersi nedir? (10 kelime)
Kâinattaki sebepler

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 6

1-) Ehl-i dalaletin vekili, sebeplerden hareketle hangi yanlış neticeye varmak istiyor? (9 kelime)
Sebeplerin etkili

2-) Metne göre sebeplerin varlığı ile yaratma gücü arasında nasıl bir ayrım yapılıyor? (11 kelime)
Sebepler görünürde

3-) Metinde insanın “en seçkin sebep” sayılması hangi akıl yürütmeye kapı açıyor? (14 kelime)
İnsan bile yaratamazsa,

4-) Yeme sürecinde insanın payı neden çok küçük kabul ediliyor? (12 kelime)
Çünkü yalnız dıştaki

5-) Konuşmada tek bir sözün çok kişiye ulaşması hangi anlayışı çürütmek için kullanılıyor? (11 kelime)
İnsanın, ortaya

6-) Bir sözün birçok kulakta karşılık bulması, insan fiilinin hangi yönünün sınırlı olduğunu gösterir? (9 kelime)
Fiilin tesir

7-) Metinde diğer sebeplerin insanla kıyaslanması hangi mantığa dayanır? (9 kelime)
Daha aşağı

8-) Hükümdar ve hediye benzetmesinde asıl fail kimdir? (4 kelime)
Hediye

9-) Son hükümde sebeplerin dini ve varlık anlayışı bakımından konumu nasıl belirleniyor? (10 kelime)
Rububiyette payları

CEVAP ANAHTARI

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 1 -

CEVAPLAR

- 1-) Dalalet ehlinin vekili, şirk için kâinata hangi noktayı delil gibi göstermeye çalışıyor?
Varlıkların sebeplere bağlı görünmesini ve düzenin sebepler üzerinden işlemlerini öne sürüyor.
- 2-) Cevapta bu gözlemin tümünden inkâr mı yapılıyor, yoksa farklı bir yorumu mu veriliyor?
Gözlem inkâr edilmiyor; fakat onun gerçek manası farklı açıklanıyor.
- 3-) Sebeplerin kurulmasının “meşiet” ile açıklanması neyi ifade eder?
Bunun tesadüf değil, Allah’ın dilemesiyle yerleştirilen bir düzen olduğunu ifade eder.
- 4-) İnsanın en açık iradeli fiilleri olarak hangi üç alan zikrediliyor?
Yeme, konuşma ve düşünme.
- 5-) Yeme örneğinde insan ile beden içindeki süreçler arasında nasıl bir fark kuruluyor?
İnsan dışta küçük bir hareket yapıyor; içteki karmaşık ve düzenli işler onun kontrolü dışında gerçekleşiyor.
- 6-) Konuşma örneğinde tek bir ifadenin çoğalması neyi gösterir?
İnsan fiilinden doğan sonuçların genişliği ile insan kudretinin darlığı arasındaki farkı gösterir.
- 7-) İnsanın bile gerçek anlamda yaratıcı tasarrufu yoksa, bundan diğer sebepler hakkında hangi sonuç çıkarılıyor?
Cansızların, hayvanların, unsurların ve tabiatın yaratıcı etkisi bulunduğunu söylemek daha da geçersiz hale geliyor.
- 8-) İnsan için geçerli olan bu sınırlılık, diğer varlıklar için neden daha kuvvetli bir delil olur?
Çünkü onların irade ve şuurları insandan daha düşük veya hiç yoktur.
- 9-) Padişah benzetmesinde araçlarla asıl makam arasındaki ilişki nasıl kuruluyor?
Araçlar sadece hizmet eder; yetki ve mülk sahibi olan asıl makamla ortaklıkları yoktur.

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 2 -

CEVAPLAR

1-) Şirk iddiasını savunan taraf, sebeplerden nasıl bir sonuca ulaşmak istiyor?

Sebeplerin etkili görüldüğünü söyleyip buradan ortaklık ihtimalini çıkarmaya çalışıyor.

2-) Buna karşı ilk temel cevap nedir?

Sebeplerin kurulmuş olması, onların yaratıcı güç sahibi olduğunu göstermez.

3-) Metne göre, sebeplerin bulunması ile onların “icad edici” olması arasında neden fark vardır?

Çünkü beraber görünmek, meydana getiren olmak demek değildir.

4-) Yeme fiilindeki süreç niçin “hikmetli bir silsile” olarak takdim ediliyor?

Çünkü çok sayıda aşama düzenli biçimde birbirine bağlıdır ve bu bütünlük insanın cüz’î müdahalesiyle açıklanamaz.

5-) Bedenin beslenmesi ve hücrelerin yararlanması gibi aşamalar neden önemlidir?

Bunlar insanın doğrudan yönetemediği fakat kusursuz işleyen yaratılış faaliyetlerini gösterir.

6-) Konuşma fiilinde insanın yaptığı şey ile sözün sonuçları arasındaki fark nedir?

İnsan sesi çıkaracak hareketi yapar; fakat sözün yayılması ve çoğalması onun işi değildir.

7-) “En güçlü sebep” olarak insanın acizliği, tabiat anlayışına nasıl bir cevap oluyor?

Tabiatın veya maddî unsurların bağımsız yapıcı güç sayılmasının tutarsızlığını gösteriyor.

8-) Sebeplerin sadece “zarf” ve “kılıf” olması ne demektir?

Onlar işin mahiyetini yapmaz; sadece onun görünürdeki çevresini ve sunuluşunu oluşturur.

9-) Hediye kabı ve getiren görevli benzetmesi, sebeplerin rolünü nasıl sınırlar?

Onları sadece taşıyıcı ve gösterici seviyesinde bırakır; mülk ve ikram sahibi yapmaz.

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 3 -

CEVAPLAR

- 1-) Dalalet ehlinin vekilinin son itirazı hangi gözleme dayanıyor?
Kâinatta işlerin sebepler üzerinden yürüdüğü izlenimine dayanıyor.
- 2-) Verilen cevap, bu iddiayı hangi ana prensiple karşılıyor?
Sebeplerin bağlantı unsuru olduğu, fakat yaratmanın onlara ait olmadığı prensibiyle karşılıyor.
- 3-) Sebepler arasında neden özellikle insan örnek veriliyor?
Çünkü sebepler içinde en değerli, seçme gücü en açık ve tasarruf alanı en geniş görünen odur.
- 4-) Neden insanın seçmeli fiilleri delil olarak öne çıkarılıyor?
Çünkü insanın en serbest görünen davranışlarında bile belirleyici yaratma gücü bulunmadığı gösterilmek isteniyor.
- 5-) Yeme fiilinde insanın görevi ile yaratılış sistemi arasındaki fark nasıl özetlenir?
İnsan başlangıçtaki küçük hareketi yapar; kapsamlı iç işleyişi ise kuramaz.
- 6-) Metne göre hayal ile ihtiyar arasındaki fark bu örnekte nasıl ima ediliyor?
Hayal çok geniş neticeleri tasavvur edebilir; fakat insan iradesi onları fiilen kuracak genişlikte değildir.
- 7-) “İhtiyarın eli kısa” anlamındaki yaklaşım, insan özgürlüğünü tamamen yok mu sayıyor?
Hayır, belli bir tercih alanı kabul ediyor; fakat yaratıcı kudret vermiyor.
- 8-) Sebeplerin nimetlere “sunucu” gibi gösterilmesi, kulluk açısından hangi edebi öğretir?
Nimeti sebepten değil, asıl verenden bilme terbiyesini öğretir.
- 9-) Son cümlede sebeplerin payına düşen tek alan nasıl tanımlanıyor?
Onlara sadece kulluk düzeni içinde bir hizmet görevi verildiği, rububiyetten payları olmadığı bildiriliyor.

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 4 -

CEVAPLAR

- 1-) İtiraz sahibi, sebeplerin varlığından hareketle hangi ihtimali canlı tutmak istiyor?
Sebeplerin gerçek etkisi varsa, Allah'a ortak sayılabilecekleri ihtimalini canlı tutmak istiyor.
- 2-) Cevabın girişinde sebeplerin bağlanmış olması nasıl anlamlandırılıyor?
Bunun Allah'ın dilemesi ve hikmetiyle kurulmuş bir tertip olduğu söyleniyor.
- 3-) İnsan misalinin seçilmesi, delili güçlendirmek bakımından neden uygundur?
Çünkü en çok irade sahibi görünen bir varlıkta bile yaratıcı tesir yoksa, daha aşağı derecedeki sebeplerde hiç olamaz.
- 4-) Yeme konusunda insanın yaptığı iş ile ortaya çıkan neticeler arasında nasıl bir orantısızlık vardır?
İnsanın katkısı çok küçüktür; neticeler ise çok geniş ve karmaşıktır.
- 5-) Hücrelerin beslenmesine kadar uzanan süreç, metinde hangi gerçeği hissettiriyor?
Küçük bir insan fiilinin ardında insanı aşan ince bir düzen bulunduğunu hissettiriyor.
- 6-) Konuşma örneğinde sözün yayılması, insanın hangi sınırını gösteriyor?
İradesinin kısa, sonuçların ise çok geniş olduğunu gösteriyor.
- 7-) Hayalin erişmesi ile iradenin erişememesi arasında nasıl bir fark kuruluyor?
Zihinde tasavvur etmek kolaydır; fakat onu yaratıcı biçimde gerçekleştirmek insanın kudretinde değildir.
- 8-) Sebeplerin "örtü" gibi gösterilmesi, Allah'ın fiilleriyle ilgili hangi inceliğe işaret eder?
Görünürde bazı vasıtalar bulunsa da asıl fiilin doğrudan Allah'a ait olduğuna işaret eder.
- 9-) Parçanın ana hükmü, rububiyet açısından sebepler için nasıl özetlenebilir?
Sebeplerin ilâhî idareye ortaklığı yoktur; sadece emre bağlı hizmet vasıtalarıdır.

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 5 -

CEVAPLAR

1-) Metindeki tartışmada, sebepler üzerinden savunulan görüşün özeti nedir?

Varlıkların sebeplere bağlanması, sebeplere gerçek tesir verilip verilemeyeceği tartışmasına dönüştürülüyor.

2-) Sebepler hakkında kesin olarak reddedilen husus nedir?

Yaratmayı bizzat meydana getiren gerçek bir güçlerinin bulunduğu düşüncesi reddediliyor.

3-) Metinde “hakikî tesir” denince ne kastediliyor?

Bir şeyi gerçekten varlığa çıkaran asli yapıcı güç kastediliyor.

4-) İnsan neden örnekler içinde merkezî bir yere konuluyor?

Çünkü en fazla seçim gücü olan odur ve yine de gerçek yaratma ondan çıkmaz.

5-) Konuşma örneği, insan kudretinin sınırlılığını hangi yönüyle ortaya koyuyor?

İnsan sadece sesi çıkaracak maddî hazırlığı yapıyor; sözün yayılması ve birçok kişiye ulaşması onun gücünü aşıyor.

6-) Metinde düşünme fiilinin adı geçmesine rağmen ayrıntının yeme ve konuşmaya verilmesi neyi düşündürür?

Somut örneklerle insan iradesinin sınırını daha açık göstermek amaçlanmıştır.

7-) Metinde tabiat ve unsurlar için neden olumsuz hüküm veriliyor?

Çünkü onlar insandan daha şuursuz ve daha sınırlıdır; bu yüzden yaratıcı olamazlar.

8-) Hediye örneğiyle verilmek istenen temel düşünce nedir?

Hediye kabı, sargısı veya onu getiren görevli nasıl hükümdarın saltanat ortağı olmazsa, sebepler de ilâhî fiillerde ortak olamaz.

9-) Bu parçadan çıkarılan tevhid dersi nedir?

Kâinattaki sebepler perde hükmündedir; yaratma ve yönetme yalnız Allah’a aittir.

lisans 32-soz-p23-2-mevkif-1-maksad-esbabin-hakiki-tesirsizligi - Set 6 -

CEVAPLAR

- 1-) Ehl-i dalaletin vekili, sebeplerden hareketle hangi yanlış neticeye varmak istiyor?
Sebeplerin etkili görünmesini, yaratmada ortaklık ihtimaline delil yapmak istiyor.
- 2-) Metne göre sebeplerin varlığı ile yaratma gücü arasında nasıl bir ayrım yapılıyor?
Sebepler görünürde ilişki noktasıdır; asıl var etme kudreti ise onlarda değildir.
- 3-) Metinde insanın “en seçkin sebep” sayılması hangi akıl yürütmeye kapı açıyor?
İnsan bile yaratamazsa, ondan daha aşağı durumda olan sebepler hiç yaratamaz sonucuna kapı açıyor.
- 4-) Yeme sürecinde insanın payı neden çok küçük kabul ediliyor?
Çünkü yalnız dıştaki basit harekete katılıyor; sonraki düzenli yaratılış faaliyetlerini o yapmıyor.
- 5-) Konuşmada tek bir sözün çok kişiye ulaşması hangi anlayışı çürütmek için kullanılıyor?
İnsanın, ortaya çıkan neticenin tamamını bizzat kurduğu zannını çürütmek için kullanılıyor.
- 6-) Bir sözün birçok kulakta karşılık bulması, insan fiilinin hangi yönünün sınırlı olduğunu gösterir?
Fiilin tesir alanını ve sonuçlarını insanın bizzat kuramadığını gösterir.
- 7-) Metinde diğer sebeplerin insanla kıyaslanması hangi mantığa dayanır?
Daha aşağı derecedeki varlıkların, üsttekinin yapamadığını yapamayacağı mantığına dayanır.
- 8-) Hükümdar ve hediye benzetmesinde asıl fail kimdir?
Hediye sahibi olan hükümdardır.
- 9-) Son hükümde sebeplerin dini ve varlık anlayışı bakımından konumu nasıl belirleniyor?
Rububiyette payları yoktur; sadece Allah'ın emri altında hizmet eden vasıtalaradır.